

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

5. X. 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 9

Počet příloh: 20/38

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 146

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 4. 10. 1989 nebylo na území ČSSR zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

Nebyly zjištěny podstatné změny v záměrech a taktice nepřátelské činnosti vnitřního protivníka.

Ve Východočeském kraji byla zjištěna konkrétní činnost nepřátelských osob směřující k jejich společnému koordinovanému vystoupení v Praze dne 28.10.1989.

V Brně 4.10.1989 byl zaznamenán výskyt letáků (15 kusů) vyzývajících k účasti na demonstraci 5.10.1989 v Českém Těšíně; ve Východočeském kraji nápis hanobící KSČ.

V Hradci Králové bylo vzneseno čs. občanu obvinění z trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci. U dvou čs. občanů byla v Banské Bystrici potvrzena a dokumentována příprava únosu dopravního letadla.

Nebyla hlášena závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.7.2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

2. Nepřátelská činnost

b) Nepřátelská osoba z Východočeského kraje organizuje účast větší skupiny signatářů a stoupenců "charty-77" a zpolitizované mládeže z okresů Děčín, Ústí nad Labem, Trutnov a pravděpodobně i z Chomutova a Liberce na připravované protisocialistické demonstraci v Praze 28.10.1989. Podrobnosti o této demonstraci se má dozvědět v Praze (dosud nekonkretizováno) nejpozději do 16.10.1989. Ve Východočeském a Severočeském kraji budou realizována opatření k zamezení výjezdu uvedené skupiny do Prahy.

Dne 4.10.1989 bylo v Brně před budovou krajského národního výboru nalezeno 15 kusů letáků, které vyzývají občany k účasti na protestní akci 5.10.1989 v Českém Těšíně (proti výstavbě koksovny ve Stonavě). Po rozšiřovateli se pátrá.

Ve Východočeském kraji byl 4.10.1989 zjištěn na dopravní tabuli označující začátek obce Jamné nad Orlicí barvou nastříkaný nápis "KSČ - smrt". Po pisateli se pátrá.

Městskému národnímu výboru v Jihlavě byl doručen dopis, ve kterém holandský státní příslušník, člen AMNESTY INTERNATIONAL Marce KUNST, intervenuje za propuštění signatáře "charty-77" a člena "Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných" Ivana JIROUSE (1944). Jedná se o opakovaný případ. Bude informováno FMZV.

V Praze byly 1. a 2. 10.1989 zjištěny dva další případy rozesílání dotazníků tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění namířených proti KSČ a její vedoucí úloze ve společnosti. Po rozšiřovateli se pátrá.

V Hradci Králové bylo vzneseno obvinění pro podezření z trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197 tr. zák. [redacted] (1953, mistr s.p. Karosa Vysoké Mýto, člen KSČ). Obviněný v období od ledna do září 1989 zaslal nejméně 15 výhrůžných korespondenčních lístků na adresu hromadných sdělovacích prostředků, státních institucí a ÚV KSČ

v nichž vyhrožoval otrávením zdrojů pitné vody v Praze a jiných městech, zakládáním požárů, destrukcemi veřejně prospěšných zařízení a požadoval propuštění "politických vězňů", legalizaci "charty-77". [REDAKCE] se v plném rozsahu k trestné činnosti doznal; se souhlasem prokurátora byl zadržen.

Dne 4.10.1989 bylo rozšířeno obvinění čs. občanům [REDAKCE] [REDAKCE] (1971, zaměstnanec Vojenských staveb Banská Bystrica) a [REDAKCE] (1972, zaměstnanec téhož podniku) pro spolupachatelství při přípravě trestných činů ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a zavlčení do ciziny podle § 9/2, § 7/1 k §§ 180a) a 233 tr. zák. (jmenovaní byli do této doby stíháni pro přípravu tr. činu opuštění republiky, o stíhání jsme informovali). V průběhu vyšetřování bylo prokázáno, že hodlali za pomoci zbraní (nejméně dvou samopalů) unést z letiště v Praze-Ruzyni letadlo s cestujícími. Zbraně jim měl obstarat voják základní služby. K trestné činnosti je motivoval mj. i úspěšný únos letadla společnosti MALÉV z Prahy do NSR a poslech rozhlasové stanice Hlas Ameriky, z něhož nabyli dojmu, "že se na Západě budou mít mnohem lépe".

Situace na státních hranicích s NDR

Na základě rozhodnutí státních orgánů NDR k omezení cest občanů do ČSSR již v noci z 3. na 4. října 1989 výrazně poklesl počet občanů NDR přijíždějících do ČSSR. Pasové orgány NDR propouštějí do ČSSR jen své občany, kteří tranzitují do třetího státu, cestují s hromadnými zájezdy, předem rezervovanými a zaplacenými, cestují služebně nebo cestu konají za mimořádných okolností (autonehoda, úmrtí příbuzných v ČSSR, převzetí materiálu apod.). V souvislosti s těmito opatřeními se však prudce zvýšil tlak na státní hranici mimo hraniční přechody. V noci z 3. na 4. října 1989 bylo zadrženo útvary Správy ochrany státních hranic Ústí nad Labem přes 130 občanů NDR, kteří vnikli do ČSSR; tento stav trvá i v denních hodinách.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Pro TESLU Bratislava byly zakoupeny na testování počítačů PP-06 testery od italské firmy SPEA. První dodávka testovací soupravy byla uskutečněna v říjnu 1988 a druhá v srpnu 1989. Testovací zařízení není podle informací využíváno tak, jak bylo plánováno a zařízení dodané v srpnu 1989 není využíváno vůbec. Cena jedné testovací soupravy je 5 milionů Kčs fco. Byla přijata opatření k prohloubení poznatku.

ARCHIV

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 1 zák. č. 180/2005 Sb.

BEZPEČNOSTNÍ

KLASIFIKACE

ČÍSLO ŽEKA

412/2005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 4. října 1989 ve 12.45 hodin došlo v obci Radoma k požáru seníku JRD Šarišský Štiavník / okr. Svidník /. Ke zranění nedošlo. Shořením 1 537 q sena a 1 743 q slámy vznikla škoda 159 800 Kčs. Příčina požáru se zjišťuje za účasti znalce.

Vyšetřuje OS SNB Svidník .

b/ Násilná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 21. srpna 1989 : k vraždě neznámého muže, nalezeného dne 18. srpna 1989 nedaleko farmy JRD Hontianské Nemce /okr. Zvolen/. V zavražděném byl zjištěn [REDAKCE] / nar. 1919, bytem Domov důchodců Hriňová, okr. Zvolen/. Dne 3. října 1989 byl v Banské Bystrici zadržen a je stíhán pro trestné činy vražda a loupež [REDAKCE] / nar. 1961, bytem Šipice, okr. Zvolen, bez pracovního poměru, 6x soudně trestán/.

Jmenovaný dne 15. srpna 1989 mezi 17.00 a 20.30 hodin uderil [REDAKCE] rukou do hlavy. Když napadený upadl do bezvědomí, odcizil mu 630 Kčs, osobní doklady a několikrát ho bodl nožem do hrudníku. V důsledku vykrvácení [REDAKCE] zemřel.

Vyšetřuje KS SNB Banská Bystrica.

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (složku) dle m. 120/1998 Z.z. ustanovení § 157 ods. 1 písm. a) zák. č. 412/2005 Sb.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 3. října 1989 v době od 08.30 do 19.50 hodin se v Kladně 2 dosud neznámý pachatel, rozbitím skleněné výplně okna, vloupal do rodinného domku [REDAKCE] / nar. 1935, nevidomá důchodkyně/. Odcizením 47 000 Kčs na hotovosti a sbírky pamětních stříbrných mincí vznikla škoda asi 147 000 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Kladno.

Dne 4. října 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 92 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	14	13	7	30	17	423.500
SSR	1	5	2	1	2	149.150
ČSSR	15	18	9	31	19	572.650

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 4. října 1989 v 16.00 hodin na železniční trati ČSD Prešov-Košice u obce Haniska / okr. Košice / došlo ke stržení elektrického trolejového vedení v délce 500 m. Bylo zjištěno, že řidič nákladního auta [REDAKCE] /nar. 1965, bytem Hermanovce, okr. Prešov / zachytil na železničním přejezdu zdviženou ložnou plochou automobilu o uvedené trolejové vedení, které strhl. Dále poškodil 2 kabely telefonního vedení a porazil telefonní sloup.

Škoda nebyla dosud vyčíslena. Ke zranění osob nedošlo. Železniční doprava byla přerušena a je zajišťována autobusy ČSAD.

Vyšetřuje OS SNB Prešov.

Dne 4. října 1989 ve 12.54 hodin v Praze 5 na křižovatce ulic Zborovská a Lidická řidič nákladního auta firmy Union Engineering [REDACTED] / nar. 1936, občan SFRJ / nedal přednost v jízdě tramvaji linky číslo 7. Při střetu vozidel došlo dále k poškození osobního a dodávkového auta. Jeden cestující v tramvaji byl zraněn těžce, [REDACTED] a dva cestující v tramvaji utrpěli lehká zranění. Na zúčastněných vozidlech vznikla škoda 100.000 Kčs. Tramvajová doprava v Lidické ulici byla v obou směrech přerušena od 12.54 do 14.15 hodin.

Vyšetřuje MS VB hl. města Prahy a Sčk.

Dopravní nehody dne 4. října 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	192	4	15	1,181.400
SSR	89	-	2	432.200
ČSSR	281	4	17	1,613.600

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 4. října 1989: k odcizení služební pistole příslušníkovi OSH Maxičky /okr. Děčín/ občanem NDR [REDACTED]. Jmenovaný byl dne 3. října 1989 kontrolován nprap. SNB Karlem RÁKOSEM /nar. 1947, bytem Děčín-Maxičky, referent OSH Maxičky/.

████████ nabízel nprap. RÁKOSOVI větší množství US dolarů, potom ho napadl a odcizil mu služební pistoli. Po občanu NDR se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Děčín.

Dne 3. října 1989 ve 21.50 hodin v katastru obce Jiříkov / okr. Děčín/ došlo k násilnému přejezdu SH dvěma osobními auty s občany NDR, řízenými Peterem KRUGEM /nar. 1953/a Uwe HERBNEREM /nar. 1968, oba občané NDR/. Jmenovaní na předem vytypovaném místě projeli továrnou Strobach, kde prorazili oplocení a vrata a vnikli na území ČSSR. Mezi obcemi Rumburk a Varnsdorf /okr. Děčín / byly posádky obou vozidel zadrženy příslušníky SNB. Sedm narušitelů a jedno dítě bylo předáno k dalšímu opatření orgánům NDR.

Opatření provádělo O OSH Jiříkov.

Dne 4. října 1989 zadržely útvary PS OSH pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic :

a/ s NSR - 1 občana NDR
1 občana ČSSR

b/ se sousedními socialistickými státy 210 občanů NDR

Z emigrace v NSR se vrátil 1 občan ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍHO SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 137 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Diplomatický pracovník ZÚ USA Jaroslav VERNER akreditovaný v NDR k současné situaci v emigraci občanů NDR uvedl, že masový nárůst emigrace je zapříčiněn zejména tím, že emigranti v podstatě ihned dostávají NSR státní občanství a mohou bez problémů přijíždět do NDR za příbuznými. Tento způsob je proti oficiálním žádostem o vystěhování podstatně rychlejší. V NDR je v současné době asi 10 000 nevyřízených žádostí o vystěhování. NSR dle jeho názoru v brzké době vytvoří tzv. výběrový systém, kdy bude přijímat emigranty pouze ve vybraných profesích a zbytek bude do NDR vracet. K ekonomické situaci v ČSSR uvedl, že ČSSR doplatila na situaci v PLR a MLR a je nepřímo tlačena k inflaci koruny. Jako příklad uvedl i výsledky burzy v Praze, kde jeden dolar dosahoval částky až 115,- Kčs, což souvisí i s nedobytností pohledávek ČSSR, zejména v arabských zemích.

Mezi redaktory Československé televize v Bratislavě je často diskutována otázka příprav spartakiády 1990. V této souvislosti jsou ostře kritizovány záměry organizovat tuto akci, která má sice tradice, ale vzhledem k současné ekonomické situaci v ČSSR je neúnosná. Převládá jednoznačný názor, že spartakiáda je pouze drahé "show", které stojí naši společnost asi 900 000 mil. Kčs bez jakéhokoliv užitku. Současně uvádí, že nedostatek různých výrobků a oblečení na vnitřním trhu je způsoben tím, že mnoho textilních a obuvnických továren v ČSSR přechází v současné době na výrobu spartakiádních úborů. Poukazují rovněž na to, že vedoucí funkcionáři ÚV ČSTV si nechtějí vůbec přiznat, že na zorganizování spartakiády nejsou vytvořeny adekvátní podmínky. Sportoviště jsou na nízké úrovni a to co do počtu i kvality. Redaktoři jsou znechuceni skutečností, že je na ně vyvíjen tlak ohledně propagace spartakiády 1990 (za poslední tři roky se rozšířilo vysílání o 8 hodin) i přes to, že v tom nevidí žádný celospolečenský význam.

Příloha k DSZ z 5. října 1989

Dne 29. září 1989 bylo v Praze zahájeno stíhání pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku proti ppor.SNB Čestmíru PROKOPOVI /nar. 1959, bytem Neratovice, okr. Mělník, SIPS PMJ VB Praha, člen SSM /. Jmenovaný dne 22. září 1989 ve 23.00 hodin v Praze při řešení dopravního přestupku vymáhal na [REDAKCE] /nar. 1959, bytem Praha / za tolerování přestupku a vrácení zadržného řidičského průkazu částku 3.000 Kčs, kterou obdržel.

Vyšetřuje Inspekce S SNB hl.m. Prahy a Sčk.

Dne 3. října 1989 ve 23.20 hodin na křižovatce v Praze 7 řidič služebního osobního auta pprap. SNB Zdeněk BAŠNÝ / nar. 1965, referent OS SNB Praha 7 / nedal přednost v jízdě a střetl se s osobním vozidlem, které řídil [REDAKCE] / nar. 1963, bytem Praha 7/. Při nehodě byli oba řidiči a 2 spolujezdci lehce zraněni. Způsobená škoda činí asi 20 000 Kčs. U [REDAKCE] bylo zjištěno požití alkoholu. Oběma řidičům byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje MS VB Praha.

Ve dnech 3. a 4. října 1989 v nočních hodinách byli v Praze 6 a Praze 1 zadrženi hlídkami MO VB Praha 6 a V. Správy SNB příslušníci PP VB ČSR nstržm. Tomáš KRÁSA, nstržm. Pavel MOSTBEK, nstržm. Vít NÝDRLE / všichni nar. 1968 /, stržm. Tomáš FORBULA, stržm. Milan KRATOCHVÍL, stržm. Roman JAČKA a stržm. Pavel REICH /všichni nar. 1969/. Jmenovaní odcizovali ze zaparkovaných osobních aut občanů NDR různé součástky. Trestnou činnost spáchali po nedovoleném opuštění ubytovacího prostoru.

Vyšetřuje IMV ŽP ČSR ve spolupráci s IN S SNB hl.m. Prahy a Sčk.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

Odvoz NDR uprchlíků z budovy ZÚ NSR v Praze.

Ve dnech 1. - 3.10.1989 byly, na základě pokynu ministra zahraničních věcí NSR Hanse Dietricha GENSCHERA, vpouštěny do budovy velvyslanectví NSR v Praze skupinky občanů NDR a to do okamžiku, kdy jejich počet dosáhl 4.500 osob. Na základě doporučení vedoucí skupiny západoněmeckého červeného kříže SCHRÖDEROVÉ a z pokynu velvyslance HUBERA byl dne 3.10.1989 v 05,00 hod. uzavřen hlavní vchod ZÚ, avšak nadále docházelo k přílivu a velké koncentraci NDR státních příslušníků, kteří se shromažďovali zejména před hlavní budovou ZÚ NSR a v přilehlých ulicích. Postupně jejich počet dosáhl cca 5 - 7.000 osob.

Ojedinele se občané NDR dostávali do areálu ZÚ NSR rovněž přes zahradu ZÚ USA a dokonce i přes střechy soukromých budov, sousedících s objektem ZÚ NSR.

Dne 3.10.1989 se v odpoledních hodinách zformovala skupina 400-500 NDR státních příslušníků, převážně mužů, kteří pronikli do zahrady západoněmecké mise přes oplocení, když předtím zmařili zákrok hlídek příslušníků VB.

Ve večerních hodinách dne 3.10.1989 byly do budovy ZÚ NSR vpuštěny matky s nezletilými dětmi, které stály celý den před budovou ZÚ a v jejím okolí, aby nastalou noc přečkaly v teple budovy ZÚ.

Dne 4.10.1989 přistoupil ZÚ NSR, na základě dohod představitelů NSR, NDR a ČSSR, k přípravám na odjezd NDR občanů. Bezprostředně před odjezdem prvního zvláštního vlaku (v 18,20 hod.), byl počet osob zdržujících se v objektu západoněmecké mise odhadován na 5 - 6.000, přičemž v přilehlých prostorách bylo dalších cca 6 - 7.000 NDR státních příslušníků. Pracovníci ZÚ NSR předpokládají, že i po omezení možnosti výjezdu občanů NDR do ČSSR se k západoněmecké misi přemístí ještě cca

5 - 6.000 občanů NDR, kteří již jsou v různých částech ČSSR.

Z hlediska věkové struktury se jedná převážně o zástupce mladé generace / 20 - 30 let /. Agresivita a některé nežádoucí projevy občanů NDR byly proti minulosti do značné míry eliminovány působením pracovníků ZÚ NSR a Červeného kříže NSR .

Ze strany NSR převažovala po celou dobu jednoznačně tendence, aby otázka NDR uprchlíků přerostla z politických rozměrů do humanitárních. K vytváření politických a diplomatických tlaků přispívali výrazně i zástupci západních sdělovacích prostředků, kteří tomuto problému věnovali mimořádnou pozornost.

Československá strana byla opakovaně žádána o vyčlenění ubytovacích objektů pro NDR uprchlíky, přičemž bylo poukazováno především na sociální zabezpečení osob uvnitř ZÚ NSR a rovněž na podmínky, za kterých nocovaly stovky občanů NDR z 3. na 4.10.1989.

V důsledku silné koncentrace občanů NDR v přilehlých ulicích a prostorách u ZÚ docházelo ve zvýšené míře k omezení a v některých případech až ke znemožnění dopravy. Přes určitá opatření docházelo i nadále , i když v omezené míře, ke znečišťování komunikací a dalšího okolí ZÚ NSR.

Problém parkujících motorových vozidel NDR v Praze je řešen ve spolupráci s NDR, avšak vzhledem k vysokému nárůstu jejich počtu nejsou zatím patrné výrazné náznaky zlepšení.

Funkce západoněmecké mise ztratila v této době zcela svůj smysl, neboť téměř všichni pracovníci ambasády jsou zaměstnáni výhradně řešením problému NDR uprchlíků.

Od 30.9.1989 nebyly zaregistrovány žádné vážnější náznaky verbálního napadání příslušníků SNB ze strany občanů NDR.

Dne 3.10.1989 bylo v ulici U brusnických kasáren nalezeno v uzamčeném vozidle čtyřměsíční dítě, které bylo převezeno do kojeneckého ústavu v Praze 4 Podolí. Dodatečně se na MO-VB Vlašská dostavili jeho rodiče - občané NDR. Vzhledem k tomu, že v osobě otce se jednalo o

poručíka Lidové armády NDR a existovalo důvodné podezření, že měl v úmyslu odejít s manželkou a dvěma dětmi na ZÚ NSR, byli dne 4.10.1989 předáni k dalšímu opatření pracovníkům MStB NDR a letecky transportováni do NDR.

V odpoledních hodinách dne 4.10.1989 byla zahájena realizace svozu NDR uprchlíků, shromážděných před a na ZÚ NSR, autobusy na žst. Praha - Libeň, odkud jsou zvláštními vlaky NDR odváženi přes žst. Děčín do Badschandau. Podle stanoveného plánu by mělo být přistaveno 10 zvláštních vlaků z NDR. NDR dále požádala československou stranu o sestavení dalších pěti vlaků k odvozu NDR občanů, které neodvezou jejich vlakové soupravy.

Podle osobního sdělení přátel MStB NDR došlo během přesunu prvních dvou vlaků v Bad Schandau na území NDR k jejich napadení početnou skupinou asi 12.000 osob, které zabránily oběma soupravám v další jízdě a dožadovaly se možnosti volného odjezdu do NSR uvedenými vlaky. V důsledku toho bylo nutno provést odklon dalších souprav a současně došlo ke zdržení odjezdu následně vypravovaných vlaků.

Dne 5.10.1989 v 01,05 hod. odjelo na žst. Praha Libeň posledních 7 autobusů od ZÚ NSR, ulice Vlašská byla vyklizena. Na ZÚ NSR zůstalo 100 osob, které hodlají využít nabídky beztrestnosti od Dr. VOGELA a vrátí se zpět do NDR, kde hodlají oficiálně požádat o vystěhování do NSR.

(II. správa SNB)

Rozdělovník :

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Štěpán
s. Hegenbart
s. Johanes

Med. FWR 8
I. a II. správa SNB
S-SNB Praha

Návrh Státní plánovací komise na snížení rozpočtu na obranu
a bezpečnost

V polovině měsíce září 1989 po 14denním působení na Státní plánovací komisi (SPK) předložil místopředseda SPK ing. Milan JURČEKA, CSc., materiál o snížení rozpočtu na obranu a bezpečnost, který je v rozporu s usnesením Rady obrany státu. Usnesení Rady obrany státu hovoří o snížení rozpočtu v rozsahu 5-10 % dlouhodobě do r. 1995.

JURČEKOVA varianta však předpokládá snížení rozpočtu o 27 % během dvou let, což značně omezí obranyschopnost republiky včetně závazků ke koalici VS.

Mimo uvedené skutečnosti bylo zjištěno, že tento materiál byl zpracován a předložen bez jakéhokoli stupně utajení. Místopředseda SPK genpor. ŠURKA se k uvedenému materiál vyjádřil, že jde o tendenčně zpracovaný dokument, který ohrožuje obranyschopnost republiky a má za to, že materiál zpracovaly nepovolané osoby a že je zarážející odkud získaly podklady. Dodal, že podobné apolitické přístupy byly zaznamenány i v NDR a že s. JURČEKA nemohl za 14 dní svého působení na SPK materiál zpracovat. Veškerou dokumentaci vlastní s. ŠURKA.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

Vladimír P. M. V.

I, II. S.

Schůzka poslanců Spolkového sněmu NSR s představiteli nelegálních struktur ČSSR

Stanislav POŠUSTA se vyjádřil, že byl dne 20.9.1989 přítomen na schůzce poslanců Spolkového sněmu NSR vedených Peterem GLOTZEM s představiteli nelegálních struktur ČSSR (konkrétně zatím neustanoveni). Uvedl, že nejvíce se na schůzce diskutovalo o požadavku zástupců čs. nelegálních skupin, aby i ze strany NSR poslanců byl vyvinut silnější tlak na SSSR k přehodnocení roku 1968 a zejména internacionální pomoci. Přítomní poslanci NSR však s tímto požadavkem nesouhlasili, jednak proto, že nepovažují za důležité zabývat se otázkami minulosti, zajímá je budoucnost, ale i proto, že dle jejich názoru je s. GORBAČOV v současné době ve velmi složité situaci a nepovažují ze vhodné mu ji ještě ztěžovat.

V souvislosti s návštěvou poslanců Spolkového sněmu NSR POŠUSTA dále sdělil, že Společnost pro studium demokratického socialismu (SSDS) dosáhla při jednáních příslibů na dotaci z nadace SPD Fridrich Ebert Stiftung a od Petera GLOTZE převzala kompletní ročníky časopisu SPD. Problémem zůstává, že SSDS má nyní především zájem o kvalitní reprografickou techniku, která by sice byla k dispozici, ovšem je problém s její dopravou do ČSSR, v čemž se nechce ZÚ NSR v Praze angažovat.

V rámci svého pobytu v ČSSR Peter GLOTZ zjišťoval vztahy jednotlivých skupin k exilové sociální demokracii. Na rozdíl od Rudolfa BATŤEKA, který postup exilové sociální demokracie podpořil, měl výhrady hlavně Jiří HÁJEK, který upozorňoval na rozštěpení exilové sociální demokracie a vyjádřil požadavek návratu do vedení exilové sociální demokracie především JANÝRA a LUŽI.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hoffmann
s. Fojtík

Medina P. 110

I, I. S.

Příprava založení tzv. Československé anarchistické společnosti

Bylo zjištěno, že signatář "charty-77" Miloš CIHELKA (1969) je jedním z hlavních organizátorů zakládající se nezávislé iniciativy "Československá anarchistická společnost" (ČAS). Tato připravuje na 10.10.1989 vystoupení v Praze se svým programovým prohlášením. Akce se mají zúčastnit i skupiny osob z PLR a MLR, které se na činnosti ČAS mají podílet. Členové této iniciativy budou podporovat manifestace a nátlakové akce organizované "chartou-77" a jinými iniciativami. Pro případ střetu s bezpečnostními orgány jsou rozhodnutí použít vlastních zbraní, které již v omezeném počtu vlastní. Centrum iniciativy v Praze má mít vytvořeny kontakty na své stoupence v ČSR.

(KS SNB Hradec Králové)

Rozdělovník

členové a kandidáti PUV KSČ

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Pješčak

Volunt FMU

I., II., XII. S

KS SNB

Názory čs. politické emigrace na další postup vůči ČSSR

Úmrtí jednoho ze zakladatelů SVU (Společnost pro vědy a umění) Jana MLÁDKA (7.8.1989), který jako bývalý předseda patřil stále k neaktivnějším a nejvlivnějším představitelům čs. politické emigrace vůbec, se stalo příčinou neplánovaného setkání mnoha významných představitelů čs. politické emigrace. Diskutovalo se nejen o MLÁDKOVÝCH zásluhách, ale také o současné vnitropolitické situaci v ZSS, zejména pak v ČSSR, a o perspektivách jejího dalšího vývoje.

Bývalý velvyslanec USA v ČSSR dr. LUERS (dlouholetý MLÁDKŮV přítel) potvrdil MLÁDKOVO zcela výjimečné postavení jako předního poradce nejvyšších politických kruhů USA v politicko-ekonomických otázkách, týkajících se ČSSR a v širších souvislostech i ZSS. Podle LUERSa byla poslední MLÁDKOVOU akcí příprava podkladových materiálů pro novou velvyslankyni USA v ČSSR S. TEMPLE-BLACKOVOU. V diskusi k úrovni čs.-amerických vztahů LUERS mj. uvedl, že v současné době ani jedna strana nemá ani zájem, a v podstatě ani možnost nynější chladné vztahy efektivně ovlivnit.

Rozsáhlá diskuse vznikla kolem otázek přípravy protičeskoslovenských akcí přímo v USA. Většina přítomných se shodla v názoru, že tyto akce jsou zcela neúčinné. Jeden z vedoucích představitelů SVU a RSC (Rada svobodného Československa) Vladimír KABEŠ k tomu uvedl, že není ani vhodné předcházet dění v ČSSR a organizovat akce, které by upoutaly pozornost veřejnosti a sdělovacích prostředků USA. Takovou akcí, bez ohledu na vývoj událostí v ČSSR, by mohlo být společné vystoupení představitelů politické emigrace ze SSSR, Polska, Maďarska a ČSSR, které by mělo být podpořeno peticemi

opozičních poslanců přímo z těchto zemí. S nápadem přišli představitelé polské emigrace v USA po setkáních s představiteli RSČ Jiřím HORÁKEM a Martinem KVETKEM v červnu t.r.

Podle KABEŠE si nyní čs. exil nemá hledat vzory a modely k vytvoření jednotné struktury, či alespoň podřízení se některé politické linii, prosazované tou či onou skupinou čs. emigrace. Podstatné nyní bude, uvedl dále KABEŠ, aby se síly a prostředky v zahraničí daly plně ku prospěchu sebemenšího pokroku v "demokratizačním" úsilí uvnitř ČSSR. Vedení RSČ na schůzi předsednictva v červnu t.r. rozhodlo podporovat každou skupinu či jednotlivce v ČSSR, bez ohledu na jejich politickou orientaci, bude-li jejich činnost jakýmkoliv způsobem napomáhat reformám v polském či maďarském stylu. Podle vedení RSČ, uvedl KABEŠ, je nyní třeba hledat odpovídající kontakty především přímo v KSČ, kde se údajně již mají objevovat signály o rostoucí opozici vůči linii současného vedení strany a státu. KABEŠ zdůraznil, že protičeskoslovenské akce ze zahraničí by urychlení tohoto diferenciačního procesu uvnitř KSČ rozhodně nepomohly. Čs. vedení prý musí vidět přímo doma demonstrace a aktivní účast obyčejných lidí a neúčinnost vyhlašovaných hospodářských a politických reforem, řešení národnostní otázky, lidských práv, životního prostředí atd.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Hegenbart

Vedoucí PMV
I. E. S

ARCHIV

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usnesení 157/2005 Sb.

Seminář Čs.-polské solidarity ve Vratislavi

Čs.-polská solidarita a polská Nezávislá studentská unie pořádají ve dnech 3.-5. listopadu 1989 na univerzitě ve Vratislavi mezinárodní seminář na téma : "Problémy kultury střední Evropy-mezi totalitarismem a komercionalismem". V organizačním výboru semináře jsou mimo jiné předseda Mezinárodní federace pro lidská práva SCHWARZENBERG, dále kanadský historik zabývající se problematikou "charty 77" SKILLING, představitelé Solidarity MICHNIK a FRASYNIUK, čs. emigranti PELIKÁN, PREČAN, JANOUC a další.

Účastníci semináře se mají seznámit i s přehledem čs. nezávislé a exilové kultury - k tomu jim mají posloužit výstavky fotografií, samizdatů, filmy, vystoupení tzv. alternativních nezávislých divadelních a hudebních skupin z ČSSR a písničkářů z ČSSR i ze zahraničí.

Prostřednictvím SCHWARZENBERGA byl pozván Zdeněk MLYNÁŘ, účast předběžně přislíbil i Pavel TIGRID za redakci Svědectví. Z vídeňské emigrace se mají zúčastnit VANĚČKOVÁ, DEVÁTÝ, MEDEK a další.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Adamec
s. Lenárt
s. Hoffmann
s. Fojtík
s. Hegenbart

Všechno PMV

I., II., XII. S

KS SNB

Současný postup USA a Japonska vůči ZSS

Nynější politika Japonska vůči ZSS vychází ze závěrů setkání amerického prezidenta BUSHe a premiéra KAIFUa v září 1989 ve Washingtonu. Japonská vláda z jednání vyvodila, že Spojené státy nemají prozatím zájem o revizi dohod z Jalty, neboť jim spíše vyhovuje současná situace, v jejímž rámci vede vývoj v některých zemích východní Evropy k celkovému oslabování socialismu. Podle japonských dojmů získaných při těchto rozhovorech se Spojené státy zároveň obávají, že si z hlediska dlouhodobější perspektivy nebudou moci udržet dominantní postavení v Evropě, kde se díky ekonomické pomoci poskytované vybraným ZSS posílí zejména pozice NSR. Proto požadují, aby se Japonsko ekonomicky zapojilo do tohoto procesu a tím vyvážilo působení pomoci NSR a zamezilo tak pro Spojené státy nežádoucím politickým důsledkům.

Japonská vláda nyní vypracovává odpovídající doporučení pro další postup. Ekonomická pomoc PLR a MLR, předpokládaná v této souvislosti, se však setkává s nezájmem podnikatelských kruhů, které hodnotí hospodářskou situaci v obou zemích jako krizovou a nehodlají v nich investovat, ani jinak aktivně podnikat. Japonská pomoc bude tudíž dotována ze státních prostředků a bude velmi omezena co do rozsahu i objemu, zaměřena na různé školící programy a přípravu kádrů. Celkový postoj Tokia k evropským ZSS bude i nadále velmi zdrženlivý a vyčkávací.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Adamec
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Knotek
s. Hegenbart
s. Štefaňák

vedení FMV

I, II, S

K. GRÓSZ k osobě Imre NAGYe

Generální tajemník ÚV MSDS K. GRÓSZ se v soukromém rozhovoru vyjádřil, že má v rukou "velmi vážný kompromitující materiál proti Imre NAGYovi", který prý v současné době zatím z taktických důvodů nepoužil, protože politické ovzduší v MLR k tomu ještě nedozrálo. Jedná se prý o materiál, který usvědčuje NAGYe, že byl americkým agentem a měl přímé styky s bývalým ředitelem CIA DULLESem. V současné době, kdy "v politice v MLR vládne ulice a davová psychóza", by zveřejněním této skutečnosti poškodil jenom sám sebe.

Informaci získal prověřený pramen od podpramene, který je dlouhodobým osobním přítelem K. GRÓSZe.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš

MAJUS FMV

I, E. S

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 41/2005 Sb.

Poznatky o vytěžování čs. emigrantů v Rakousku k vojenským otázkám

Na oddělení rakouské policie pro záležitosti cizinců (Viedeň, Tanengasse) probíhá v současné době vyšetřování čs. emigrantů. Vyšetřování vede policejní komisař STEINMETZ. Tlumočení provádí předsedkyně Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku Hana PAULOVÁ.

Policie vyplňuje s vytěžovanou osobou formulář o rozsahu 5 až 6 stran uzpůsobený pro zpracování počítačem. Součástí materiálů jsou čtyři fotografie dotyčné osoby. Od září 1989 bylo vytěžování rozšířeno o vojenské otázky, důraz je kladen na poznatky o vojenských objektech, výzbroji, kádrovém obsazení a charakteristikách velitelů. Zvláštní pozornost je věnována osobám, které sloužily u raketového vojska v ČSSR.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Hegenbart

Viedeň FMV

I, I. S

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 15 odst. 3 zák. 442/2005 Sb.

K postojům Francie vůči ZSS

Francouzská politická místa hodnotí současný vývoj v ZSS především z hlediska rizik, které představuje radikální společenský pohyb v některých socialistických zemích pro oblast mezinárodněpolitických vztahů. Projevují především obavy z toho, aby vnitřní společenské konflikty v jednotlivých ZSS nepřerostly v nekontrolovatelný vývoj s nepředvídatelnou ventilací do vnějších vztahů a následnou destabilizací politické situace v Evropě.

Oficiální francouzská místa ve svých prohlášeních současný vývoj v ZSS sice vítají, ale jak vládní, tak i podnikatelské kruhy v něm doposud nevidí dostatečné záruky pro možnost výraznějšího ekonomického angažování. Ekonomická pomoc má být i do budoucna omezena na hranici potřebného minima tak, aby Francii příliš nezatěžovala a přitom dostatečně pronikla do povědomí obyvatelstva v ZSS. Případné větší investice budou ostře posuzovány a sledovány z hlediska jejich návratnosti.

Co se jednotlivých ZSS týče, považují francouzská vládní místa za optimální jejich postupné připoutávání k již existujícím západoevropským strukturám. Tento postup by podle francouzských názorů jednak "vyšel vstříc" návrhům SSSR na budování společného evropského domu a při vhodné aplikaci vůči MLR a PLR by i přes očekávané problémy mohlo být podle francouzských politologů dosaženo reálných výsledků při integraci obou zemí do západoevropského společenství v průběhu 10-15 let. Zároveň se však v odborných kruzích projevuje nejistota, do jaké míry je radikální rozklad centralizovaných ekonomických struktur v ZSS výhodný z hlediska zabezpečení funkce jejich ekonomik a postupné

transformace jednotlivých ZSS na společensko-ekonomické formace západního typu.

Průběh reformních hnutí v MLR, PLR a přestavbu v SSSR hodnotí francouzská strana jako srovnatelné procesy.

Francouzské ministerstvo zahraničních věcí předpokládá především další urychlení vnitropolitického vývoje v MLR včetně možnosti, že "svobodné" parlamentní volby budou realizovány ještě do konce tohoto roku. V takovém případě by MSDS podle francouzských odhadů mohla získat 35-40% hlasů a udržet si tak vedoucí postavení, neboť ostatní politické strany by se nestihly plně začlenit do politického života a proniknout do povědomí obyvatelstva.

Francouzská strana se v této souvislosti orientuje především na tzv. levicové reformátory, které považuje za nejschopnější osobnosti vnitropolitické scény v MLR. Podle francouzského názoru je POZSGAY nejvýraznějším kandidátem na funkci prezidenta a NYERS na funkci předsedy vlády.

Ani v případě úspěchu těchto reformních kandidátů nehodlá francouzská strana MLR poskytnout obsáhlou finanční pomoc. Francouzské ekonomické působení vůči MLR má být soustředěno především na účelové úvěry a dodávky progresivních technologií do těch odvětví maďarské ekonomiky, která jsou podle francouzského názoru schopna zajistit jejich návratnost. Jedná se především o výrobu a výzkum v oblasti léčiv, zdravotnického zařízení a částečně i výpočetní techniky. Zárukou návratnosti by měla být i dostatečně vysoká kapitálová účast francouzských podniků v těchto odvětvích, zajišťující právo spolurozhodování, popř. přímo ovládnutí rozhodujícího podílu.

Tradičně značná pozornost je z francouzské strany věnována vývoji v PLR. Za velmi schopné a vlivné kádry jsou považováni především WALESA, GEREMEK, BUJAK a KURON. Vůči prezidentu JARUZELSKÉMU francouzská oficiální místa zaujímají

"rozpačitý" postoj, přičemž se ztotožňují s názorem WALESY, že JARUZELSKI "pochopil vážnost situace a podle toho jedná". Do budoucna se francouzská strana obává především narůstajících konfliktů a postupné ztráty kontaktů mezi vedením Solidarity a její členskou základnou, a to především při hledání východisek z ekonomické krize PLR.

Ve vztahu k SSSR francouzští představitelé zdůrazňují nutnost poskytovat zvýšenou podporu M. GORBAČOVovi především v zahraničněpolitické oblasti a posílit tak jeho vnitropolitické pozice. Osobnost GORBAČOVA je považována za hlavní záruku pokračování reformy a demokratizace, zároveň je oceňován jeho osobní zájem na "evropské budoucnosti" i skutečnost, že ze sovětské strany došlo k uznání vedoucího postavení Francie a NSR v integračních procesech západní Evropy a byla pozastavena předchozí kritika osy Paříž-Bonn.

Určité rozpaky však vyvolává vývoj vzájemné obchodní výměny včetně zakládání smíšených společností typu "joint-ventures", na které francouzská strana klade důraz. Z celkového počtu více než 400 těchto společností existujících v SSSR, jich je pouze 14 s francouzským zastoupením. Podle francouzského názoru je nutné, aby Sovětský svaz rozšířil dosud "příliš úzkou cestu" při zřizování společných podniků a upravil dosavadní právní vztahy, tj. otázky devizového hospodářství, nezbytnost exportovat většinu produkce jako předpoklad povinné tvorby deviz, zdanění devizové části zisku při převodu mimo území SSSR (doposud 15%) apod.

Ve vztahu k ČSSR dávají francouzští představitelé najevo "rozladění" nad pomalým postupem reformy. Francouzský prezident MITTERRAND i ministr zahraničních věcí DUMAS vyslovili osobní zklamání nad tím, že československá strana velmi liknavě přistupuje k řadě návrhů a iniciativ, které jí byly předloženy v průběhu návštěvy MITTERRANDA v ČSSR v prosinci 1988. Francouzská strana si je vědoma, že ČSSR nepůjde stejnou cestou jako MLR a PLR a soustředí se především na změny v ekonomické oblasti.

Hodlá se proto zaměřit na podporu snah o decentralizaci ekonomického řízení a snížení vlivu státních a politických orgánů v této sféře.

Poměrně pesimisticky hodnotí i současné pozice vnitřní československé opozice. Například podle závěrů skupiny poslanců francouzského Národního shromáždění, která navštívila ČSSR v červenci 1989 a setkala se s představiteli "charty 77", jsou věkově starší představitelé československé opozice sice agilní v mezinárodněpolitické oblasti, avšak uvnitř země již nemají reálné perspektivy. Mladí představitelé opozice jsou pokládáni většinou za příliš radikální, kteří kromě ostré kritiky struktur režimu nepředkládají žádné reálné náměty na změny, takže jejich činnost širší vsrty obyvatelstva spíše odpuzuje, než přitahuje. Jejich manévrovací prostor omezuje i skutečnost, že československé vedení na řadu existujících problémů samo poukazuje a hledá jejich veřejné řešení.

Podle francouzských poslanců je proto z hlediska dalšího vývoje v ČSSR nutno sledovat, zda opoziční skupiny najdou cestu k tomu, aby reálnějšími požadavky vůči státní moci a KSČ získaly podporu mládeže a alespoň části dělnické třídy. Pokud se toto nezdaří, nepomůže jim příliš ani podpora ze strany Solidarity či maďarských skupin, neboť ty nemají mezi československými občany potřebnou popularitu.

Francouzská strana proto hodlá vůči ČSSR i nadále zaujímat zdrženlivé vyčkávací postoje. Nehodlá pospíchat s rozvíjením kontaktů s ČSSR na vysoké úrovni a bude pokračovat v taktice odkládání návštěv. Tomu nasvědčuje i skutečnost, že francouzská strana odložila již dříve dohodnutou návštěvu ministra zahraničních věcí JOHANESE ve Francii z 4. čtvrtletí 1989 na 1. čtvrtletí 1990 a návštěvu 1. tajemníka PS MAUROYE na rok 1990.

Francouzští představitelé předpokládají, že vnitřní ekonomické problémy spolu s ekonomickou nestabilitou v rámci RVHP přinutí dříve či později ČSSR k podstatně větším ústupkům ve směru demokratizace a pluralismu i v jednání se západními zeměmi.

V návaznosti na hodnocení celkově problematické situace v ZSS hodlá francouzská vláda zároveň klást zejména důraz na upevnění EHS a urychlení západoevropských integračních procesů jakožto stabilizačního faktoru vývoje geostrategické situace v Evropě.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hoffmann
s. Fojtík
s. Hegenbart
s. Štefaňák
s. Johanes

videno FMU

I., D. XII S

KS SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák.č. 4/2/2005 Sb.

K šíření spekulativní dezinformace v Rakousku

Podle získaných neprověřených poznatků je v současné době v hospodářských kruzích Rakouska rozšiřována informace o tom, že SSSR zkrátil o deset procent dodávky energie do MLR. Ve spojitosti s tím je šířena dezinformace, že jde o nátlakovou akci "konzervativních sovětských sil" na maďarské vedení s cílem zabrzdit další vývoj v MLR a zejména destabilizovat její ekonomickou situaci.

Uvedená dezinformace je šířena s úmyslem vyvolat na mezinárodní politické scéně debatu o tom, že SSSR sice oficiálně proklamuje spolupráci Východ-Západ, samostatnost rozhodování jednotlivých ZSS o procesech přestavby, ale na druhé straně chce přitom úmyslně podkopávat reformní procesy v MLR, které jsou na součinnost se Západem zaměřeny. Konečným cílem záměrně vyvolávané kampaně je donutit Sovětský svaz veřejně tuto spekulaci odmítnout a navodit tak situaci, aby nemohl z jakéhokoliv důvodu dodávky levné energie do Maďarska krátit.

Původcem spekulativní dezinformace jsou dle bankovních kruhů Rakouska maďarské vládní kruhy, dle nichž se SSSR dostane ještě do větších hospodářských problémů, v jejichž důsledku bude nucen dodávky energie pro MLR, ale i další státy, dále krátit nebo požadovat platbu ve volně směnitelných měnách. Vyvoláním mezinárodně-politického tlaku chce MLR těmito případným krokům SSSR zabránit, neboť dodávky sovětské energie mají pro hospodářství MLR klíčový význam a pozitivně rovněž ovlivňují příliv západního kapitálu, který s levnou energií v MLR kalkuluje.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Adamec
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Knotek
s. Hegenbart

Mokuš PHV

I., II. S

K přípravě interview Vladimíra JANKŮ v Rádiu Vatikán

Pracovníci Rádia Vatikán /RV/ mají v úmyslu využít předpokládané účasti ředitele sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní V. JANKŮ na aktu svatořečení Anežky Přemyslovny v Římě v listopadu 1989 k získání interview. Vzhledem ke skutečnosti, že interview připravují programový ředitel RV QUERCETTI a ředitel útvaru propagandy VENETTI, kteří byli počátkem letošního roku pozváni ke státnímu tajemníkovi Vatikánu CASAROLImu v souvislosti s čs. stížnostmi na obsah vysílání RV, nelze podle pramene vyloučit snahu uvedených zneužít interview k útokům proti osobě V. JANKŮ a v podstatě i proti čs. církevní politice jako takové. Nasvědčuje tomu i skutečnost, že uskutečněním interview má být pověřen vedoucí maďarské sekce RV jezuita SZABÓ, který hovoří slovensky. Ten by měl mimo jiné údajně zaměřovat rozhovor tak, aby co nejvíce vynikl rozdíl v přístupu maďarských a čs. činitelů ke katolické církvi, k možnostem cesty papeže do MLR a ČSSR, k navázání diplomatických styků obou zemí s Vatikánem apod.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Lúčan
s. Hegenbart
s. Janků

Vladimír JANKŮ

I, II, S

Podpora katolické církve v ČSSR a dalších ZSS ze strany ideodiverzní
organizace Církev v nouzi-----

Počátkem září t.r. se uskutečnilo setkání vedoucího Evropského podpůrného fondu ve Vídni prelátu WILSCHOWITZE a představitele organizace "Církev v nouzi-Pomoc kněžím z Východu (KIN-OPH) v NSR van STRAATENa s cílem koordinovat činnost obou organizací při poskytování finanční a materiální podpory římskokatolické církvi v ZSS.

Bylo dohodnuto, že obě organizace v roce 1989 zvýší podporu zejména pro SSSR, ČSSR a RSR. Tento trend se přitom již promítl i do celkové bilance KIN-OPH za rok 1988. V uvedeném roce jenom tato organizace poskytla podporu římskokatolické církvi v SSSR ve výši přes 5 miliónů DM, z toho pouze pro pobaltské republiky téměř 1,5 miliónu DM. Církev v ČSSR obdržela v minulém roce podporu ve výši přes 3 milióny DM. Největší částka byla jako obvykle poskytnuta polské církvi - přes 15 miliónů DM.

Největší položky v uvedených částkách tvoří "výchova kněží" a "k dispozici pro ordináře". Další pak jsou určeny na tisk a distribuci církevní literatury, výstavbu a opravy kostelů a motorizaci kněží. Přímá finanční podpora je striktně omezena na kněze oddané Vatikánu.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Fojtík
s. Hegenbart
s. Lúčan

VOLKUS FHV

I., II. S

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.7.2008 podle ustanovení § 17 odst. 3 zák. 412/2005 Sb.

K současnému stavu řešení kyperského problému

Řešení kyperské otázky se dostalo do mrtvého bodu v důsledku nekonstruktivního přístupu vůdce turecké komunity na Kypru DENKTAŠe. Záminkou pro faktické přerušení interkomunálního dialogu s vůdcem řecké komunity na ostrově VASSILIOUem se stalo narušení tzv. zelené linie demonstrujícími ženami v červenci 1989.

Negativní reakci kyperských Řeků vyvolalo nedávné rozhodnutí "parlamentu Severokyperské turecké republiky", který odmítl dokument generálního tajemníka OSN J. PÉREZE de CUELLAR jako výchozí materiál dohody o celkovém urovnání situace na kyperském ostrově.

Návrhy generálního tajemníka OSN předpokládají dvou-oblastní federativní stát se společnou ústavou, nepodřízený žádné jiné zemi, a doporučení ke správnému uspořádání budoucího státu. Garanty by se měly stát Řecko, Turecko a Velká Británie.

Kyperští Řekové rozhodnutí "parlamentu" hodnotí jako útok proti J. PÉREZovi de CUELLAR, snižování jeho role generálního tajemníka OSN a omezení jeho podílu na vypracování dokumentů k urovnání kyperské otázky.

V komunitě kyperských Řeků zaktivizovaly svoji činnost síly vystupující proti interkomunálním rozhovorům - Demokratická strana (DIKO), strana socialistů (EDEK) a kyperská církev. Bývalý kyperský prezident KYPRIANU předložil vládě požadavek nepokračovat v rozhovorech s DENKTAŠem a obrátit se přímo o pomoc na OSN či další mezinárodní organizace. Rovněž "vyhrožuje" vystoupením strany DIKO z Národní rady, bude-li VASSILIOU pokračovat v "politice ústupků" kyperským Turkům. Stanovisko KYPRIANA

podporuje pravoslavná církev, která využívá složité situace k vyvolávání nacionalistických nálad mezi kyperskými Řeky.

Linii VASSILIOUa na pokračování rozhovorů s DENKTAŠem podporují strany Demokratické shromáždění (DISI) a Pokroková strana pracujícího lidu Kypru (AKEL). Avšak i tyto strany se začínají vyslovovat pro hledání "efektivních prostředků" nátlaku na turecko-kyperskou administrativu DENKTAŠe.

DENKTAŠovo odmítavé stanovisko nutí kyperskou vládu orientovat své akce přímo na Ankaru. Ministr zahraničních věcí IACOVOU jednoznačně spojuje řešení kyperského problému se změnami v postojích Turecka. Turecko jako regionální velmoc kyperský problém posuzuje z mnohem širších hledisek než DENKTAŠova administrativa, která sleduje především lokální zájmy a ambiciózní záměry vůdce komunity.

Komplikujícím faktorem je politické oslabení tureckého premiéra ÖZALA a nadcházející listopadové prezidentské volby v Turecku, pro něž je ÖZAL zatím jediným uchazečem. Tyto faktory ho nutí přitvrzovat postoje ke kyperské otázce. Ankaru rovněž s napětím očekává výsledky parlamentních voleb v Řecku, které jsou vyhlášeny na 5.11.1989.

Zásadní rozpory mezi VASSILIOUem a DENKTAŠem přetrvávají v pojetí federace, v uznání současné kyperské vlády, stejně jako v otázce tzv. tří svobod. Situaci dále komplikuje návrh DENKTAŠe na umístění bulharských muslimů odcházejících z BLR v oblasti Famagusty.

Západní Evropa vyvíjí na Turecko silný tlak, aby využilo svého vlivu na DENKTAŠe a nedopustilo přerušení dialogu o Kypru. Ankaru si s ohledem na svůj zájem o zařazení mezi plnoprávné členy EHS uvědomuje nutnost alespoň formálního pokračování dialogu mezi komunitami. Stejný zájem má i Západ, který si tímto způsobem chce udržet kontrolu nad VASSILIOUem a nedopustit aktivnější zasahování ZSS do vývoje na ostrově.

Do politiky EHS se promítají vedle vojensko-politických zájmů NATO, včetně zájmů USA, též vlastní zájmy jednotlivých členských zemí EHS.

USA přenechávají aktivitu při ovlivňování dialogu DENKTAŠ-VASSILIOU na Velké Británii, neboť manévrovací možnosti USA jsou limitovány jejich zájmy v Turecku. Vzhledem k tomu, že zájmy Velké Británie vždy nekorespondují se zájmy zemí Západu na Kypru, začaly se též NSR a Itálie aktivněji angažovat v řešení kyperské otázky.

Situace při řešení kyperského problému je velmi složitá v důsledku neústupnosti DENKTAŠovy administrativy. Pozitivním prvkem však zůstává skutečnost, že v důsledku rostoucího podílu OSN, HNZ i ZSS na řešení kyperské otázky nedošlo k oficiálnímu přerušení interkomunálních rozhovorů obnovených na podzim roku 1988. Celkově začíná převažovat názor, že pouze cestou plodného dialogu a vzájemných kompromisů bude možné dosáhnout vyřešení dlouhotrvajícího problému rozděleného ostrova.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart
s. Štefanák
s. Johanes

Medlov FHV

I, II, S

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. 121/2005 Sb.

K rozložení politických sil v Kyperské republice

Obnovený dialog mezi představiteli řecké a turecké komunity na Kypru VASILIEM a DENKTAŠem pod patronací generálního tajemníka OSN J. Péreze de CUELLAR dosud nepřinesl výraznější posun v řešení kyperské otázky. Podnítil však zformování dvou táborů na politické scéně Kyperské republiky, lišících se přístupy k řešení této otázky.

V čele prvního tábora stojí VASILIU podporovaný Demokratickým shromážděním /DISI/, Liberální stranou, Pokrokovou stranou pracujícího lidu Kypru /AKEL/ a částí Demokratické strany /DIKO/, která nesouhlasí s názory KYPRIANA. Tmelícím faktorem uvedených sil s rozdílným třídním a sociálním složením je snaha dosáhnout řešení kyperského problému cestou jednání a případných kompromisů.

Do druhého tábora tzv. rejekcionistů se řadí stoupenci KYPRIANA z řad DIKO a Svaz sjednoceného demokratického středu /EDEK/ podporovaní pravoslavnou církví v čele s arcibiskupem CHRYSOSTOMOSEM. Tento tábor je pod silným vlivem nacionalistických přístupů, požaduje řešení kyperského problému cestou internacionalizace.

Nejsilnější pravicově orientovaná strana DISI je ve složité situaci v důsledku šovinistických tendencí uvnitř strany. Stmeluje ji pouze autoritativní způsob vedení ze strany KLERIDISE. V případě jeho odchodu z politické scény lze ve straně očekávat silné dezintegrační tendence též v souvislosti s přítomností fašizujících elementů.

Ve vážné krizi se nachází strana DIKO, která se dosud nezba-
vila syndromu porážky z prezidentských voleb v roce 1988. Ve ve-
dení DIKO probíhá zásadní boj o linii strany. O moc soupeří
zejména stoupenci LADAS-GHALANOS a stoupenci bývalého vůdce Svazu
středu, PAPADOPULOSe, který se s DIKO spojil nedávno a "pošilhává"
po funkci předsedy strany.

Liberální strana bývalého ministra zahraničních věcí ROLANDISE
hodlá dosáhnout v příštích volbách zastoupení v parlamentu. V sou-
časném období se liberálové soustřeďují na rozšiřování sítě zá-
kladních organizací a usilují o přijetí do Liberální internacionály.
V budoucnu lze očekávat, že Liberální strana bude s DIKO svádět
boj o ovládnutí politického středu.

Pozice strany EDEK slábnou v důsledku sporů mezi předsedou
strany LYSSARIDESem a jejím generálním tajemníkem HADJIDEMETRIEM
Generální tajemník má v úmyslu využít skutečnosti, že LYSSARIDES
je zaneprázdněn funkcí předsedy parlamentu a tichou cestou převzít
moc ve straně. LYSSARIDES čelí intrikám HADJIDEMETRIA a snaží
se ho nahradit PRENTZASem.

Pozitivní tendencí ve straně EDEK jsou náznaky zlepšování
vztahů se stranou AKEL, což by perspektivně mohlo přispět k for-
mování volební koalice levicových sil.

Ani situace ve straně AKEL však není jednoduchá. Revizio-
nistická frakce ve straně představovaná DINGLESem, ZIARTIDISem,
CONSTANTINEM a dalšími se snaží pod heslem "gorbačovského po-
jetí socialismu" bojovat proti "stalinistům" v čele s generálním
tajemníkem CHRISTOFIASem. Nejednostnost vedení ÚV AKEL v názorech
na řešení zásadních otázek - kyperského problému, členství Kypru
v EHS apod. - oslabuje stranu zevnitř a přispívá k prosazování
záměrů Západu na ostrově.

Stoupenci VASILIA se snaží o vytvoření jeho vlastní strany. V současném období hledání řešení kyperského problému konsensem by vytvoření takové strany mohlo negativně ovlivnit postavení a možnosti prezidenta. Přednost VASILIA spočívá právě v tom, že může vystupovat jako nezávislý a nadstranický prezident a opírat se o podporu čtyř nejsilnějších politických stran v zemi zastoupených v poradním orgánu prezidenta - Národní radě.

Polarizaci sil a názorových proudů v zemi umožňují rozdílné přístupy k ekonomickým problémům. VASILIU se staví za plné členství Kypru v EHS a počítá s tím, že referendum k této otázce vyzní v jeho prospěch, neboť proti vstupu Kypru do EHS aktivně vystupuje pouze strana AKEL. Zvažuje termín podání žádosti o vstup Kypru do EHS a v této souvislosti připouští konec kalendářního roku 1989.

Otázky dalšího vývoje situace v Kyperské republice a stability celého ostrova budou záviset na mnoha faktorech vnitřních i vnějších, včetně vývoje situace v Řecku a Turecku, a přístupech zemí EHS k problému ostrova. Pozitivním momentem zůstává skutečnost, že VASILIU se snaží o angažovanější přístup HNZ a o větší podíl ZSS při hledání východiska pro vyřešení kyperského problému.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart

Vedoucí FMU

I., II. 5

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 2008 podle ustanovení § 15 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K návrhu Nigérie na 2. přípravném výboru 4. hodnotící konference
Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT)-----

V průběhu 2. přípravného výboru 4. hodnotící konference Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) konzultovalo vedení nigerijské delegace s vedoucími některých delegací západních zemí a rámcově s delegací SSSR návrh dohody o zákazu použití nebo hrozby použití jaderných zbraní proti nejaderným státům, účastníkům NPT. Text ani informace k obsahu návrhu nebyly na jednání výboru zveřejněny.

Delegace západních zemí vzaly návrh na vědomí, ale nevyjádřily se k němu se zdůvodněním, že nemají pro tuto situaci pokyny z ústředí.

Nigérie má v úmyslu projednat tento návrh oficiálně až na 4. hodnotící konferenci NPT v září 1990. Vzhledem k tomu, že je Nigérie ochotna v případě obtíží uvedený návrh stáhnout, rozešle jej nejprve deponitářům NPT. Znění návrhu je následující (pracovní překlad):

Dohoda o zákazu použití či hrozby použití JZ proti státům nevlastnícím JZ, účastníkům Smlouvy o nešíření jaderných zbraní.

Účastnické státy této dohody, jakožto státy, které podepsaly Smlouvu o nešíření jaderných zbraní, předloženou k podpisu v Londýně, Moskvě a Washingtonu dne 1. července 1968 /dále v textu jen "smlouva"/, přijaly následující závazky :

Článek I.

Každý stát vlastnící JZ se podle této smlouvy zavazuje neužít ani nevyhrožovat užitím JZ proti kterémukoli státu nevlastnícímu jaderné zbraně, účastníku smlouvy, který není členem vojenského uskupení a nemá

žádné bezpečnostní závazky v rámci společné obrany se státem vlastnicím JZ.

Článek II.

Každý stát vlastnicí JZ se podle této smlouvy zavazuje neužít ani nevyhrožovat užitím JZ proti kterémukoli státu, nevlastnicímu JZ, účastníku smlouvy, který je členem vojenského uskupení a nebo má bezpečnostní závazky v rámci společné obrany se státem vlastnicím JZ, ale na jeho teritoriu se žádné JZ nenacházejí. Stát nevlastnicí JZ se podle tohoto článku zavazuje neúčastnit se, ani se nepodílet na vojenském útoku vedeném proti státu vlastnicímu JZ nebo jeho spojencům, účastníkům smlouvy, vyjma v případě nutné sebeobraný, v souladu s ustanoveními Charty OSN.

Článek III.

1. Tato dohoda bude podepsána a předána k ratifikaci nebo může být přijata jako ustanovení, případně článek IX smlouvy.
2. Tato dohoda vstoupí v platnost v okamžiku, kdy stát předá depozitáři dokument o její ratifikaci nebo o přistoupení k dohodě.
3. Platnost dohody bude stejná jako platnost smlouvy a ustanovení ohledně vypovězení smlouvy, obsažené v článku X., odst. 1 smlouvy, bude použitelné i v tomto případě.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 2008 podle ustanovení § 17 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Článek IV.

Tato dohoda v anglické, ruské, francouzské a čínské verzi /všechny naprosto autentické/ bude uložena v archívech deponitářů smlouvy. Kopie této smlouvy budou postoupeny deponitáři vládám jednotlivých zemí, jež jsou jejími signatáři nebo které k ní přistoupily. Po odevzdání plných mocí a po ověření, zda je smlouva v náležité formě, podepsali zplnomocnění zástupci tuto dohodu v zastoupení svých vlád.

Vydáno v trojím vyhotovení v Londýně, Moskvě a Washingtonu dne
19.. .

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Štefaňák

1. 1. 1957 FMV

F. E. S

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Politické aspekty jmenování nové vlády Alžírsko

Prezident BENDŽEDÍD 9. září 1989 nahradil ve funkci premiéra Kazdího MIRBÁHa generálním tajemníkem své kanceláře Muludem HAMRÚŠem, který 16. září 1989 oznámil nové složení vlády.

Alžírské stranické a vládní kruhy hodnotí tuto změnu jako pokus přenést na MIRBÁHa odpovědnost za nedůsledné prosazování politických a ekonomických reforem a za přetrvávající vnitropolitické napětí. Současně poznamenávají, že odvoláním MIRBÁHa odsunul BENDŽEDÍD do pozadí svého politicky angažovaného a ambiciózního rivala a zároveň mocensky oslabil bumedienovské křídlo ve vedení země. Uvádí se, že MIRBÁH vystupoval proti posilování osobní moci prezidenta a zastával osobitý názor na otázky fungování státního a ekonomického mechanismu. Ekonomické těžkosti hodlal překonávat především daleko vyšším využitím vnitřních zdrojů a dodržováním "přísné hospodárnosti". BENDŽEDÍDova linie proti tomu spoléhá na získání značné finanční pomoci ze strany konzervativních arabských režimů a Západu.

V důsledku jednání se západními věřiteli, zejména Francií a USA, a mezinárodními finančními institucemi v roce 1989 Mezinárodní měnový fond odsouhlasil poskytnout Alžírsku půjčku ve výši kolem 600 milionů dolarů, tato částka však nestačí potřeby Alžírsko pokrýt.

Hospodářské kruhy země hodnotí ze střednědobého hlediska ekonomickou a finanční situaci i nadále jako napjatou, přičemž zvláštní pozornost v této souvislosti věnují růstu zadluženosti, která již dosáhla asi 22 miliard dolarů.

Vedoucí hospodářské kruhy země jsou zajedno v potřebě devalvace alžírského dináru. Avšak s ohledem na sociální dopad tohoto opatření nebyla stanovena její procentuální výše.

Podle hodnocení alžírských politických kruhů je nynější složení vlády zcela technokratické a má dočasný charakter. Většina jeho členů se politicky neangažovala a je málo známa veřejnosti. Pokusí se však o prosazení BENDŽEDÍDových reforem, o vytvoření podmínek pro opuštění dosavadní koncepce politiky "spoléhání na vlastní síly", o rozšíření spolupráce se Západem a získání dalších úvěrů. Základ nového vládního kabinetu tvoří osoby úzce spojené s prezidentskou kanceláří. Kromě premiéra je to ministr GHEZALÍ a řada činitelů z hospodářského úseku.

Politický aspekt vládní změny je spatřován v kontextu s blížícím se výročím říjnových nepokojů, a vedení země je proto patřičně propagandisticky využije v rámci opatření k uklidnění nespokojenosti obyvatelstva s pomalým zaváděním reforem, zejména v politické a sociální oblasti.

Pozornost zasluhuje i skutečnost, že některá ministerstva byla zrušena a řada hospodářských ministerstev byla sloučena do velkých celků. V čele ministerstva obrany zůstává nadále BENDŽEDÍD, což je interpretováno jako další posílení prezidentské kanceláře, jehož pracovník převezme funkci generálního tajemníka ministerstva obrany.

V nové vládě z bývalého kabinetu zůstali pouze tři ministři. Dva z nich mají pozitivní vztah k ČSSR. Je to jednak ministr sociálních věcí GHRIB, jehož ponechání ve vládě je vzhledem k jeho sympatiím ke Straně socialistického předvoje Alžírsko /PAGS/ značným překvapením; dále pak ministr dolů BUSÉN, který chová značné sympatie k ČSSR a zejména k ministru vlády ČSSR KRUMNIKLOVI, což lze považovat za určitou záruku udržení dosavadní úrovně vzájemné československo-alžírské relace.

Alžírské politické kruhy změnu ve vedení vlády hodnotí v kontextu s dalším upevněním osobní moci BENDŽEDÍDa, o čemž svědčí i zahájená reorganizace prezidentské kanceláře s cílem upevnění jejích pravomocí.

Západní politické kruhy v Alžírsku spojují s jmenováním premiéra HAMRÚŠe naděje na přechod k politice "otevřených dveří", na rozšíření spolupráce Alžírska se Západem a jeho finančními institucemi.

Proto lze předpokládat, že v dalším období dojde v zahraničně-politické orientaci Alžírska, zejména pak v jeho vnějších ekonomických vztazích, k výraznějšímu posílení pragmatismu. Rozvoj politických kontaktů bude vázán na poskytnutí výhodných úvěrů a odběry plynu, což se nepříznivě projeví ve vztazích Alžírska se zeměmi socialistického společenství.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 17 odst. 3 zák. č. 42/2005 Sb.

Charakteristika nového alžírského premiéra Mulada HAMRÚŠe

HAMRÚŠ je považován za jednoho z nejbližších politických stoupenců ŠADLÍho BENDŽEDÍDa.

Do roku 1984 působil v různých funkcích a v alžírských ozbrojených silách, kde dosáhl hodnosti plukovníka.

V letech 1984 až 1986 vykonával funkci generálního tajemníka vlády. Později byl jmenován generálním tajemníkem prezidentské kanceláře.

Od roku 1974 je členem ústředního výboru Fronty národního osvobození.

K úspěšné HAMRÚŠově kariéře výrazně přispělo přátelství jeho otce s BENDŽEDÍDem, které se zrodilo ještě v době národně osvobozeneckého boje.

HAMRÚŠ je vysoce vzdělaný, je doktorem právních a magistrem politických věd. Ekonomiku a finance studoval ve Velké Británii a ve Francii. Ovládá několik cizích jazyků. Je považován za jednoho z předních expertů ve finančních otázkách a za dobrého administrátora.

Pokud jde o jeho politické názory, je řazen do skupiny nacionalistů a pragmatiků.

HAMRÚŠ je ženatý, má tři děti.

Rozdělovník:

(I. správa SNB)

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart
s. Štefaňák
s. Johanes

Kdeň FMV

I. I. S

Názory bankovních kruhů NSR na ekonomický vývoj MLR

Podle analýz bankovních kruhů NSR výsledek nadcházejícího sjezdu Maďarské socialistické dělnické strany /MSDS/ neovlivní obsah probíhající ekonomicko-politických reforem, ale bude mít především vliv na rychlost jejich realizace, to jest urychlí, nebo zpomalí tento proces. V této spojitosti se zmíněné kruhy opírají o poznatek, dle něhož je současné stranické a státní vedení MLR jednotné v názoru, že provedení hospodářských reforem je podmíněno odbouráním monopolu politické moci jedné strany.

Rozhodujícím cílem MLR je podle západoněmeckých bank urychlené přebudování ekonomiky země na tržní mechanismus, který bude charakterizovaný vzájemnou konkurencí různých forem vlastnictví výrobních prostředků. Bankovní kruhy NSR předpokládají, že tento systém povede poměrně rychle ke vzniku dominantního postavení soukromého sektoru v Maďarsku.

Posílení pozice soukromého sektoru má umožnit i Zákon o hospodářských společnostech, jehož cílem je mimo jiné právně umožnit převedení nynějších státních podniků na akciové společnosti, či přímo do soukromých rukou. V případě přeměny na akciovou společnost budou moci akcie zakoupit i cizinci. Maďarská vláda si od tohoto kroku slíbí výrazný příliv devizových prostředků do země, což by mělo přispět k oživení ekonomiky MLR.

Dle názoru maďarského vedení Zákon o hospodářských společnostech, liberální přístup k povolování společného podnikání a ochota riskovat sociální důsledky přechodu na tržní mechanismus otevřou MLR cestu k ekonomické integraci se západní Evropou /ZE/. Investice vyspělých kapitalistických států v MLR dosahují v současné době kolem 200 milionů dolarů a je předpoklad, že v období příštích dvou až tří let by se měly minimálně zdvojnásobit.

Analytici bank NSR z toho důvodu docházejí k závěru, že při důsledné realizaci hospodářských reforem v MLR ve spojení s otevíráním se ZE bude maďarské členství v RVHP velmi brzy pouze formální záležitostí. Postupné uskutečňování ekonomických reforem nutně povede k likvidaci tzv. ročních bilaterálních protokolů v obchodě s partnery ze ZSS a tím i k odstranění pevných cen pro obchodní výměnu. Z poznatků západoněmeckých bank je zřejmé, že MLR hodlá od roku 1991 realizovat zbožovou výměnu s partnery ze ZSS jenom na bázi volně směnitelných měn, a nikoliv na základě převoditelného rublu. Případné prosazení tohoto požadavku banky NSR považují za krok ve směru likvidace integračních prvků v rámci RVHP.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Adamec
s. Lenárt
s. Knotek
s. Hegenbart
s. Štefaňák

Vedoucí FMV

I. T. S

Situace ve věznicích v PLR

Ve věznicích v PLR nadále panuje napjatá situace. V období od 8.6. v 50 věznicích a v 36 vyšetř. věznicích došlo k nepokojům.

V počátečním období měly protesty pasivní charakter a spočívaly hlavně v odmítání pracovat a přijímat potravu. Ve 12 věznicích došlo k okupování pracovišť, v 1 ubytovně a v 1 věznici kult. místnosti. Ve většině případů vězni žádají prověrky rozsudků, udělení všeobecné amnestie, zvýšení odměn za práci a zlepšení podmínek ubytování.

V posledním období došlo k aktivním otevřeným útokům vězňů. 24.9. v Olstyně skupina vězňů v kult. místnosti napadla příslušníka, vzala mu klíče od cel a místnosti. Vzpouru se podařilo zvládnout až po 15 hodinách. V Nowogardzie (přes 900 odsouzených) napadli odsouzení příslušníky, ovládli ubytovací prostory a rozhlasovou ústřednu.

26.9. odsouzení pracující v železář. podniku v Sztumie zaútočili na civilní pracovníky a střežící příslušníky železnými předměty a donutili je opustit halu.

V současnosti odmítá 2 921 odsouzených v 13 věznicích vykonávat práci a v 16 věznicích odmítá 868 odsouzených přijímat potravu.

Všechny dosavadní konflikty byly řešeny rozhovory a jednáním, jehož se mimo vězn. orgány rovněž zúčastnili představitelé komisí sejmu a senátu a regionálních orgánů Solidarity. Vzhledem k neúčinnosti uzavíraných dohod, další eskalaci požadavků a k agresivitě hromadných vystoupení existuje reálná obava, že bude potřeba podniknout rozhodující opatření v řešení konfliktu.

Poznámka: Noviny Solidarity 29.9. uvádějí, že ministr spravedlnosti (lidovec) je pro použití síly ke zvládnutí situace, Solidarity však zastává názor, že je třeba vyhlásit všeobecnou amnestii (i pro recidivisty).

(představitel FMV v PLR)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart

M. J. FMV

157, 158, 159

KS SVB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.